

گفت‌وگو با رحمان باقریان به بهانه پخش «گل پامچال» از آی فیلم

جنگ دردناک بود

شهر بانو جمعه‌پور

گفت‌وگو

آی فیلم در شب‌های گذشته، نوستالژی «گل پامچال» را با بازیگرانی که سال‌های جوانی‌شان در تصویر این سریال دیده می‌شود دوباره زنده کرد. رحمان باقریان یکی از آن‌هاست. رحمان باقریان بازیگری است که نقش‌های ماندگارش در سریال‌هایی همچون «دوران سرکشی» و «لیلی با من است» در یاد و خاطره مخاطبان تلویزیون مانده است. این بازیگر تاکنون در سریال‌های متعددی جلوی دوربین رفته است که از آن جمله می‌توان به «ریشه در خاک»، «همراهان»، «آوای فاخته»، «بوی خاک»، «مسافری»، «سفر سبز»، «شیدایی»، «کلاه پهلوی»، «آسمان من»، «بوی باران»، «رهام نکن»، «دور دست‌ها» و... اشاره کرد. او همچنین در سریال‌های ماندگاری همچون «امام علی (ع)» و «مختارنامه» نیز حضور داشته است. به گفته باقریان، او از نقش‌هایی که در «مختارنامه» و «لیلی با من است» ایفا کرده، به سختی جدا شده است، اما تمامی نقش‌هایی را که ایفاگرش بوده، دوست می‌دارد. این هنرپیشه در فیلم‌هایی همچون «پرواز مرغابی‌ها»، «سیاوش»، «مخترع ۲۰۰۱»، «صنوبرهای سوزان»، «عبور از غبار» و «دوئل» نیز حضور داشته است. باقریان از جمله بازیگران توانمندی است که در سریال «گل پامچال» جلوی دوربین رفته است. قصه «گل پامچال» در دوران جنگ تحمیلی عراق علیه ایران اتفاق می‌افتد. دختری به نام «لیلا» خانواده‌اش را در بمباران از دست می‌دهد و از پیرمردی می‌خواهد که برای پیدا کردن خواهرش به او کمک کند. پخش این سریال از شبکه آی فیلم همین هفته به پایان رسید. به همین بهانه با رحمان باقریان گفت‌وگویی را ترتیب دادیم که در ادامه می‌خوانید.

نظر تان درباره شبکه آی فیلم چیست؟

به نظرم شبکه آی فیلم کار بسیار درستی می‌کند که به بازپخش سریال‌های ما می‌پردازد. من به‌شخصه به‌خاطر پخش مجدد سریال‌ها از آی فیلم تشکر می‌کنم. پخش دوباره سریال‌ها خاطرات را تکرار می‌کند و خیلی از افرادی که سریال‌ها را در زمان پخش اول ندیده‌اند نیز این شانس را پیدا می‌کنند که به تماشای این آثار بنشینند. فکر می‌کنم پخش سریال‌ها برای بیننده حس نوستالژی دارد. من به‌شخصه این حس را دارم. وقتی «گل پامچال» دوباره پخش شد، دوباره به گذشته و خاطراتی که داشتم رجوع کردم. برخی از دوستان که در آن سریال با آن‌ها هم‌بازی بودم، الان زنده نیستند و دیدن دوباره آن‌ها برایم بسیار ارزشمند است. آقای داود رشیدی جزو این افراد هستند. به‌طور کلی، بازپخش سریال‌ها خیلی ارزشمند است و به‌نوعی حس نوستالژی ما را غنی می‌کند.

«گل پامچال» را از آی فیلم دیدید؟

بله؛ دیدم و خیلی برایم خاطره‌انگیز بود.

به نظر تان سریال «گل پامچال» انتخاب درستی برای پخش از آی فیلم است؟
بله؛ انتخاب خوبی است. فکر می‌کنم آی فیلم انتخاب‌های خیلی درستی برای پخش سریال‌ها دارد. همان‌طور که می‌دانید اواخر شهر یورماه سالگرد حمله عراق به ایران و آغاز دفاع مقدس بود، به همین دلیل «گل پامچال» سریال خوبی برای پخش در این برهه زمانی بود. بسیاری از افراد در آن زمان درگیر جنگ بوده‌اند و الان که این سریال را می‌بینند به‌نوعی با اثر ارتباط می‌گیرند. این سریال تداعی‌گر لحظات تلخ و شیرین برای افراد است.

ایفای نقش در سریالی که به مسائل دفاع مقدس می‌پردازد چه حال و هوایی برایتان داشت؟

ایفای نقش در این سریال برایم خیلی خوب بود. وقتی مشغول بازی در «گل پامچال» بودم، واقعاً در آن فضا قرار گرفتم و حس می‌کردم که من هم به‌عنوان یک انسان در آن شرایط حضور دارم. فکر می‌کردم در یک قالب دیگر در حال جنگ هستم. مادر آن سال‌ها برای فیلمبرداری «گل پامچال» در آبادان بودیم. خانه‌هایی را می‌دیدیم که خراب شده بودند و این‌ها لحظات عجیبی در من ایجاد می‌کرد. خانه‌هایی وجود داشت که خالی بود و می‌دیدم که افراد تمام هستی‌شان را گذاشته‌اند و رفته‌اند. آن‌بوم‌های خانوادگی، فرش، تشری، مربا و خیلی از چیزهای دیگر روی زمین پخش بودند و دیدن این شرایط برایمان سخت بود. این واقعیت‌ها دردناک بود و حس عجیبی در ما ایجاد می‌کرد. جنگ بسیار دلخراش است اما وقتی رخ می‌دهد، باید ایستاد و جنگید. وقتی می‌ایستی و به‌خاطر وطن می‌جنگی، حس خوبی پیدا می‌کنی. از سوی دیگر، ایفای نقش در سریال‌هایی که به جنگ می‌پردازد، خیلی سخت است. به هر حال بازیگر استرس دارد، زیرا خودت را در یک فضای ناخوابسته‌ای قرار می‌دهی و قرار است که در آن فضا زندگی کنی. قرار است زندگی افرادی را بازی کنی که این شرایط را تجربه کرده‌اند و این مشکل است و حس غریبی ایجاد می‌کند. باید شرایط جنگی را طوری بازی کنی که طبیعی جلوه کند. این حس‌های خاص و در عین حال ارزشمند است. لحظاتی که فیلمبرداری داشتیم، شرایط خاصی در من ایجاد کرده بود. زمانی که کنار رودخانه کارون کار می‌کردیم و انفجارهایی که ایجاد می‌شد، احساس خاصی در ما ایجاد می‌کرد. این انفجارها هم رعب‌آور بود و هم این‌که با خودمان فکر می‌کردیم که مردم چطور این فضا را تحمل می‌کنند. آن زمان صدام آبادان را موشک‌باران می‌کرد. یادم هست در یک سفر که به دزفول رفتیم، اصلاً یک جای سالم در شهر وجود نداشت. جالب این‌که باز هم افرادی در این شهر زندگی می‌کردند و این موضوع واقعاً عجیب بود. درک کردن این افراد واقعاً سخت است.

خاطره جالبی از «گل پامچال» دارید؟

بله؛ یادم هست که ما برای صحنه‌هایی که انفجار داشتیم، با عراق نامه‌نگاری می‌کردیم که اینجا می‌خواهیم برای فیلمبرداری انفجار ایجاد کنیم و حمله‌ای در کار نیست. یک بار که این انفجار را ایجاد کردیم، اهالی آبادان بیرون ریختند و صحنه پر شد از افرادی که بر اثر ترس انفجار از خانه‌هایشان بیرون آمده بودند. آقای طالبی از این صحنه که آتش‌نشانی هم آمده بود، استفاده کردند و صحنه زنده‌ای را گرفتند.

به نظر تان چرا «گل پامچال» تبدیل به محبوب‌ترین سریال سال در زمان پخشش شد؟

به‌خاطر این‌که واقع‌گرا بود. نویسندگی سریال خیلی خوب بود و آقای طالبی هم کار را به‌خوبی کارگردانی کردند. واقعا قصه «گل پامچال» خیلی خوب نوشته شده بود؛ ایجاد چنین فضایی در آن زمان باید با شرایط واقعی همخوان می‌شد و این اتفاق افتاد. وقتی حس‌ها را تبدیل به فضای کنید باید آنقدر واقع‌گرا باشد تا مورد پسند مخاطب قرار گیرد. یادم هست زمانی که این سریال پخش می‌شد، کمتر کسی بود که در کوچه و خیابان باشد و همه خودشان را به خانه می‌رسانند تا این سریال را ببینند. البته علاوه بر قصه و کارگردانی خوب، عوامل دیگری هم در موفقیت سریال نقش داشتند، مثلاً سریال از موسیقی بسیار عالی‌ای برخوردار بود و آقای علیقلی به‌خوبی کارشان را انجام دادند. صدای او واقعا یک حماسه در فیلم ایجاد کرده بود. بازی گرم خانم ستاره جعفری هم بر گیرایی کار افزوده بود که برای بیننده جذابیت بسیاری داشت.

برای ایفای نقشی که در این سریال برعهده داشتید، چقدر تحقیق کردید و چگونه به نقش نزدیک شدید؟

وقتی در فضا قرار گرفتم و با شخصیت روبه‌رو شدم، حس خاصی برایم ایجاد شد. فضا آن قدر برایم ملموس بود که با آن ارتباط برقرار کردم. همین موضوع باعث شد که به‌راحتی وارد نقش شوم. کاراکتر را با وجود خودم یکی کردم. امکان ندارد که با یک نقش ارتباط برقرار کنی، مگر این‌که آن را درک کنی و بعد به‌اجرا درآوری.

چه مسائلی برای انتخاب یک نقش برایتان مهم است؟

در وهله اول باید یک نوشته خوب وجود داشته باشد که وقتی می‌خوانی با آن ارتباط برقرار کنی. کارگردان سریال هم اهمیت دارد. باید بتواند به تو کمک کند که به نقش نزدیک شوی. وقتی این شرایط وجود داشته باشد، قطعاً یک بازیگر کار را انتخاب خواهد کرد.

کدام‌یک از نقش‌هایی را که تاکنون ایفا کرده‌اید، بیشتر دوست دارید؟

من بیشتر نقش‌هایی را که بازی کرده‌ام، دوست دارم و واقعاً برایم حس خاصی به وجود آورده‌اند. کمتر نقشی است که دوستش نداشته باشم، اما دو مورد از نقش‌هایم خیلی برایم مهم هستند؛ یکی نقشی که در سریال «لیلی با من است» ایفا کردم و دیگری نقش «زربی» در «مختارنامه». این نقش‌ها حس نوستالژی غریبی برایم

داشت و وقتی می‌خواستیم از آن‌ها جدا

شوم، واقعاً برایم سخت بود.

الان مشغول چه کاری هستید؟

در حال صحبت درباره سریالی هستیم که قرار است آقای معظمی بسازند. جزئیات دیگری از آن نمی‌دانم و فعلاً در حد حرف است.

